

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 26/2019

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΣΤ΄ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίαση της 6ης Φεβρουαρίου 2019

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Παρασκευάς Βαρελάς, Ασημίνα Ροδοκάλη, Δήμητρα Κεφάλα, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ευαγγελία Σκαλτσά, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Βασίλειος Κορκίζογλου, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμ.Ερωτήματος Τα με αριθμ. πρωτ. Σ38/19/1003714/20-8-2018 και Σ38/24/1391922/22-11-2018 έγγραφα της Γενικής Δ/σης Απονομής Συντάξεων/ Δ/σης Απονομής Συντάξεων/ Τμήματος Νομοθεσίας Συντάξεων του ΕΦΚΑ.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, εάν η αρμόδια Υπηρεσία Απονομής Συντάξεων του ΕΦΚΑ πρέπει να διακόψει τη χορήγηση του εξωϊδρυματικού επιδόματος από 5-9-2012 και μετά, ήτοι από την πρώτη γνωμάτευση της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής(Β.Υ.Ε.) ή από 29-6-2017 και μετά,

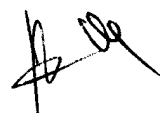
ήτοι από την έκδοση της γνωμάτευσης της Δευτεροβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας Β.Υ.Ε ΚΕ.ΠΑ.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο έγγραφο της ερωτώσας Υπηρεσίας δίδεται το ακόλουθο πραγματικό και υποβάλλεται το εξεταζόμενο ερώτημα κατ'επίκληση διατάξεων που παρατίθενται στο νομοθετικό πλαίσιο της υπόθεσης :

1. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Ο Ι. Α. ήταν συνταξιούχος γήρατος από το ΙΚΑ. Μετά το θάνατο του, ο υιός του Δ. Α. μαζί με τη μητέρα του, υπέβαλε αίτηση για μεταβίβαση της σύνταξης. Προς τούτο παραπέμφθηκε στην Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΑΥΕ ΚΕΠΑ), η οποία με την 12-059178/2012 γνωμάτευση τον έκρινε ανάπηρο σε ποσοστό 83% από 31.10.2011 και εφ' όρου ζωής, καθώς επίσης ανίκανο για κάθε βιοποριστικό επάγγελμα, δίχως να χρήζει βοήθειας και συμπαράστασης έτερου προσώπου. Η Δευτεροβάθμια Υγειονομική Επιτροπή (ΔΥΕ) ΚΕΠΑ που τον επανεξέτασε επικύρωσε ως προς τις παθήσεις την κρίση της ΑΥΕ. Ειδικότερα, με την 09905/2012/5990/05.09.2012 γνωμάτευση διαπιστώθηκε ότι ο ως άνω παρουσιάζει τύφλωση και στους δύο οφθαλμούς, χρήζει βοήθειας και συμπαράστασεως έτερου προσώπου και δικαιούται εξωϊδρυματικό επίδομα σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1140/1981. Κατόπιν αυτών, με απόφαση του Διευθυντή του Τοπικού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Αγρινίου μεταβιβάστηκε η σύνταξη του πατέρα στον ως άνω αιτούντα, ο οποίος με την 166/9.1.2013 αίτησή του ζήτησε τη χορήγηση του εξωϊδρυματικού επιδόματος του άρθρου 42 του ν. 1140/1981. Το αίτημα αυτό έγινε δεκτό και με την 134/21.1.2013 απόφαση του Διευθυντή του Υποκαταστήματος ΙΚΑ Αγρινίου του χορηγήθηκε το εξωϊδρυματικό επίδομα από 9.1.2013 και εφ' όρου ζωής. Κατά της απόφασης αυτής ο ως άνω δικαιούχος άσκησε την 972/13.2.2013 ένσταση ενώπιον της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής (ΤΔΕ) αιτούμενος την αναδρομική χορήγηση του επιδόματος από 31.10.2011. Κατόπιν εντολής του Διευθυντή του Τοπικού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Αγρινίου, η ανωτέρω

972/13.2.2013 ένσταση του προσφεύγοντος επανεισήχθη ενώπιον της ΤΔΕ για νέα κρίση και εκδόθηκε η 35/29.1.2014 απόφαση, σύμφωνα με την οποία η ΤΔΕ «εμμένει στην 269 / 2013 απόφαση της, σύμφωνα με την 09905 / 2012 / 5990 / 05.09.2012 γνωμάτευση». Κατά των 35/29.1.2014 και 269/29.5.2013 αποφάσεων της ΤΔΕ ο Διευθυντής του ΙΚΑ άσκησε την από 11.2.2014 προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αργινίου, ζητώντας την ακύρωσή τους. Επί της προσφυγής αυτής, εκδόθηκε η 315/2017 απόφαση του ως άνω Δικαστηρίου, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή του Διευθυντή του Τοπικού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Αργινίου. Ειδικότερα, με την εν λόγω απόφαση κρίθηκε οριστικά ότι η προσφυγή κατά της 269/29.5.2013 απόφασης της ΤΔΕ είχε ασκηθεί εκπροθέσμως και η 35/29.01.2014 απόφαση της ΤΔΕ δεν ήταν εκτελεστή πράξη, αλλά επιβεβαιωτική της προαναφερθείσας 269/29.5.2013 απόφασης της ΤΔΕ. Η απόφαση αυτή κατέστη τελεσίδικη, καθόσον δεν ασκήθηκαν ένδικα μέσα (βλ. το από 9.10.2017 πρακτικό συνεδρίασης τριμελούς επιτροπής του ΝΣΚ).

2. Εκκρεμούσης της εκδίκασης της ως άνω προσφυγής και κατόπιν αλληλογραφίας των οργάνων του ΙΚΑ, δρομολογήθηκε η επανεξέταση του ως άνω από τη ΔΥΕ ΚΕΠΑ, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν αυτός πάσχει από πάθηση που εμπίπτει στις διατάξεις περί χορήγησης εξωϊδρυματικού επιδόματος. Προς τούτο εστάλησαν στον ως άνω. τέσσερις προσκλήσεις, στις οποίες αυτός δεν ανταποκρίθηκε. Κατόπιν αυτών, με την 730/16.5.2016 απόφαση του Διευθυντή του Τοπικού Υποκαταστήματος ΙΚΑ Αργινίου ανεστάλη, κατ' επίκληση του άρθρου 18 του Κανονισμού Ασφάλισης ΙΚΑ, η χορήγηση του εξωϊδρυματικού επιδόματος. Κατά της τελευταίας πράξης ο ως άνω άσκησε την 024-2016-3638/31.5.2016 ένσταση ενώπιον της ΤΔΕ, η οποία με την 72/17.5.2017 απόφασή της ζήτησε «γνωμοδότηση από την αρμόδια Υγειονομική Επιτροπή ΚΕΠΑ. Ακολούθως, η ΔΥΕ ΚΕΠΑ με την 09905/2017/3875/29.6.2017 γνωμάτευσή της γνωμάτευσε ότι κατά ιατρική κρίση δεν δικαιούται εξωϊδρυματικό επίδομα σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1140/1981, 3232/2004 και 3513/200. Κατόπιν αυτών, η ΤΔΕ με την 201/6.12.2017 απόφαση απέρριψε τελικά την 024-2016-3638/31.5.2016 ένσταση του ως άνω αιτούντος.

3. Με βάση το παραπάνω ιστορικό, η αρμόδια υπηρεσία έθεσε το υπό κρίση ερώτημα. Εκκρεμούσας της απαντήσεως επί του τεθέντος ερωτήματος, η ως

άνω υπηρεσία με το με αριθμό πρωτ. Σ38/24/1391922/22-11-2018 έγγραφό της διαβίβασε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του ΕΦΚΑ την Α431/2018 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αγρινίου και την με αρ. 1120/4-11-2018 απόφαση του Διευθυντή του Α' Τοπικού Υποκαταστήματος Μισθωτών Αιτωλοακαρνανίας. Με την πρώτη απόφαση έγινε δεκτή η προσφυγή του ως άνω και ακυρώθηκε η 201/6-12-2917 απόφαση της ΤΔΕ Α' Τοπικού Υποκαταστήματος Μισθωτών Αιτωλοακαρνανίας. Κατά της ως άνω απόφασης ασκήθηκε έφεση από τον ΕΦΚΑ. Με την δεύτερη απόφαση ο ως άνω Δ/ντής επικαλούμενος την ως άνω απόφαση και θεωρώντας ότι πρέπει να την εκτελέσει, παρότι με αυτήν δεν διατασσόταν να προβεί σε καμμία ενέργεια, ήρε την αναστολή του ως άνω επιδόματος από 1-9-2016.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στο άρθρο 42 παρ. 1 του ν. 1140/1981 (Α' 68), όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου της ως άνω παραγράφου από το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2042/1992 (Α' 75), ορίζεται ότι:

«Ασφαλισμένοι φορέων κοινωνικής ασφάλισης, αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κρινόμενοι από Ειδική Επιτροπή, ως πάσχοντες εκ τετραπληγίας - παραπληγίας με ποσοστό ιατρικής αναπηρίας 67% και άνω, δικαιούνται μηνιαίου εξωϊδρυματικού επιδόματος. Του αυτού επιδόματος δικαιούνται και τα μέλη της οικογένειας των ησφαλισμένων τα πάσχοντα εκ της αυτής νόσου. Το επίδομα τούτο καταβάλλεται εκ μίας μόνον πηγής. Το ύψος του ως άνω επιδόματος, αι κατηγορίες δικαιούχων, αι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορηγήσεως και αναστολής καταβολής τούτου, ως και πάσα άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ρυθμίζονται δια αποφάσεων του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, μετά γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου εκάστου φορέως κυρίας ασφαλίσεως».

5. Στη συνέχεια, με το άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3232/2004 (Α' 48), όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 61 παρ. 3 του ν. 3518/2006 (Α' 272), ορίστηκαν τα εξής:

«Στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 42 του Ν. 1140/1981 (ΦΕΚ 68 Α), όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά, υπάγονται και οι ασφαλισμένοι

και συνταξιούχοι των ασφαλιστικών οργανισμών αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, που: α. πάσχουν από μυασθένεια - μυοπάθεια με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, β. έχουν ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω προερχόμενο από ακρωτηριασμό των δύο άνω ή κάτω άκρων ή κατά το ένα άνω και ένα κάτω άκρο, γ. έχουν φωκομέλεια που επιφέρει τον ίδιο βαθμό κινητικής αναπηρίας με την παραπάνω περίπτωση β' της παραγράφου αυτής, δ. πάσχουν από σκλήρυνση κατά πλάκας που επιφέρει παραπληγία - τετραπληγία με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, ε. έχουν ακρωτηριασμό του ενός άνω ή κάτω άκρου με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, που δεν επιδέχεται εφαρμογής τεχνητού μέλους ».

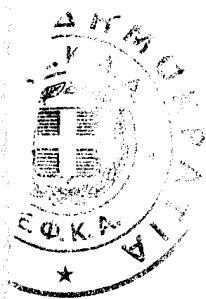
6. Εξάλλου, με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 42 παρ.1 του ανωτέρω νόμου 1140/1981 εκδόθηκε η Φ.7/1104/13.08.1981 (Β' 5110) απόφαση του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, με την οποία καθορίστηκαν, μεταξύ άλλων, οι ειδικότερες προϋποθέσεις χορήγησης του επιδόματος τούτου και προβλέφθηκε ότι αρμόδιο όργανο, για τη διαπίστωση της πάθησης που δικαιολογεί την παροχή του εν λόγω επιδόματος, είναι η πρωτοβάθμια υγειονομική επιτροπή του οικείου υποκαταστήματος ΙΚΑ, ενώ κατά των αποφάσεων των ανωτέρω υγειονομικών επιτροπών, επιτρέπεται στον ασφαλισμένο και σε κάθε αρμόδιο ασφαλιστικό όργανο προσφυγή κατά τις διατάξεις του άρθρου 35 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας του ΙΚΑ.

7. Στο άρθρο 6 του ν. 3863/2010 (Α' 115), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με τη διάταξη του άρθρου 23 παρ. 2 του ν. 3918/2011 (Α' 31) και προστέθηκε με τη διάταξη του άρθρου 27 παρ.1 του ν. 4075/2012 (Α' 89) η παράγραφος 8, ορίζεται ότι:

«1. Από 1.1.2011 στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δημιουργείται Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), υπαγόμενο στη Διεύθυνση Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας της Διοίκησης ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, για την εξασφάλιση της ενιαίας υγειονομικής κρίσης όσον αφορά στον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας των ασφαλισμένων όλων των ασφαλιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, καθώς και των ανασφάλιστων, για τους οποίους απαιτείται η

πιστοποίηση της αναπηρίας. ... 2... 3. ... Έργο των Υγειονομικών Επιτροπών είναι: α) Ο καθορισμός του ποσοστού αναπηρίας για σύνταξη αναπηρίας, β) Ο χαρακτηρισμός ατόμων ως ΑΜΕΑ. γ) Ο καθορισμός ποσοστού αναπηρίας για όλες τις κοινωνικές και οικονομικές παροχές ή διευκολύνσεις, για τις οποίες απαιτείται γνωμάτευση αναπηρίας και τις οποίες δικαιούνται από την πολιτεία τα άτομα με αναπηρία. 4. Οι Υγειονομικές Επιτροπές προσδιορίζουν τα ποσοστά αναπηρίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Εκτίμησης Βαθμού Αναπηρίας (Κ.Ε.Β.Α.), όπως ισχύει κάθε φορά. ... 7 ... 8. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά από γνώμη του Δ.Σ. του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, ρυθμίζεται το κανονιστικό πλαίσιο της σύστασης, λειτουργίας και ασφαλιστικής αρμοδιότητας του ΚΕ.Π.Α., καθώς και κάθε άλλο θέμα που δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού. ... Μέχρι την έκδοση του ανωτέρω Κανονισμού οι υπηρεσίες των ΚΕ.Π.Α. (Γραμματείες, Υγειονομικές Επιτροπές) συστήνονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 27, 28, 29, 30, 33, 34, 35, 36, 37 του ΚΑΑ του ΙΚΑ-Ε.Τ.Α.Μ. ...».

8. Κατά το άρθρο 14 παρ. 8 του α. ν. 1846/1951 (Α' 179), ο Διευθυντής του οικείου υποκαταστήματος του ΙΚΑ αποφασίζει, μεταξύ άλλων, και για την απονομή των ασφαλιστικών παροχών, στις οποίες περιλαμβάνεται και η χορήγηση του εξωϊδρυματικού επιδόματος τετραπληγίας-παραπληγίας του ν.1140/1981. Οι ως άνω αποφάσεις του Διευθυντή υπόκεινται, σύμφωνα με το άρθρο 4 του β.δ/τος της 11.5/26.6.1954 (Α' 134), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν.δ/τος 3710/1957 (Α' 100), σε συνδυασμό προς το άρθρο 39 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας του ΙΚΑ (ΑΥΕ 57440/1938, Β' 33) και τα άρθρα 120 και 122 του Κανονισμού Ασφαλίσεως του ΙΚΑ (ΑΥΕ 55575/Ι.479/1965, Β' 816), στο ενδικοφανές μέσο της ένστασης ενώπιον των αρμοδίων Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών(ΤΔΕ), των οποίων οι αποφάσεις προσβάλλονται με προσφυγή που ασκείται, είτε από τον ασφαλισμένο, είτε από τον Δ/ντή του Υποκαταστήματος, ενώπιον του αρμοδίου Διοικητικού Πρωτοδικείου.

9. Στο άρθρο 18 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας και Διαδικασίας Απονομής Παροχών Ι.Κ.Α. (Απόφαση Υφυπουργού Εργασίας 57440/13.1.1938, Β'33), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με την 33611/Ι.186/23-30.4.1964 απόφαση του Υπουργού Εργασίας (Β'159), και 28 του ως άνω Κανονισμού, ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 18

Η υπηρεσία του Ιδρύματος παρακολουθεί αυτεπαγγέλτως την κατάστασιν των συνταξιούχων, αναφέρουσα αμελλητί εις το αρμόδιον όργανον πάσαν μεταβολήν δυναμένην να επιφέρη τροποποίησιν ή άρσιν του δικαιώματος εις σύνταξιν. Προς τούτο δύναται η Υπηρεσία να αρνηθή την καταβολήν της συντάξεως, μέχρις ερεύνης σημείων επιφερόντων μεταβολήν του δικαιώματος ή να απαιτήση προσαγωγήν ωρισμένων δικαιολογητικών. Το αρμόδιον όργανον της ασφαλίσεως δύναται οποτεδήποτε να υποβάλλη εκ νέου εις ιατρικήν εξέτασιν τον συνταξιούχον, του δικαιώματος του οποίου προϋπόθεσις είναι ωρισμένη κατάστασις της υγείας του.....

Άρθρο 28

1...2...3...4...5...6...7...

8. Κατά των γνωματεύσεων της Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής επιτρέπεται προσφυγή, κατά τας διατάξεις του άρθρου 35 του παρόντος Κανονισμού υπό του ησφαλισμένου και παντός αρμοδίου ασφαλιστικού οργάνου. Τοιαύτη προσφυγή επιτρέπεται εις μεν τον ενδιαφερόμενον ησφαλισμένον εντός δέκα ημερών από της κοινοποιήσεως της γνωματεύσεως εις δε τα αρμόδια δια την χορήγησιν της παροχής ασφαλιστικά όργανα εντός 20 ημερών προκειμένου περί χορηγήσεως παροχών κλάδου ασθενείας και 40 ημερών προκειμένου περί χορηγήσεως παροχών κλάδου αναπηρίας, γήρατος και θανάτου (συντάξεως) από της εκδόσεως της γνωματεύσεως υπό της Πρωτοβαθμίου Υγειονομικής Επιτροπής».

10. Οι διατάξεις του άρθρου 21 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του ν. 2690/2001 (Α'45), ορίζουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

« Άρθρο 21

Ανάκληση

1. Αρμόδιο για την Ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης όργανο είναι εκείνο που την εξέδωσε ή που είναι αρμόδιο για την έκδοσή της.
2. Για την Ανάκληση δεν είναι απαραίτητο να τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται για την έκδοση της πράξης, εκτός αν ανακαλείται πράξη νόμιμη ή πράξη παράνομη ύστερα από εκτίμηση πραγματικών περιστατικών».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται και υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, προκύπτουν τα εξής:

11. Από τις διατάξεις των άρθρων 42 παρ. 1 του ν. 1140/1981 και άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 3232/2004 και της Φ.7/1104/13.08.1981 απόφασης του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, συνάγεται ότι το εξωϊδρυματικό επίδομα, που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 1140/1981, δικαιούνται όχι μόνον όσοι πάσχουν από τις ρητά αναφερόμενες στη διάταξη αυτή παθήσεις της τετραπληγίας και παραπληγίας, αλλά, για την ταυτότητα του λόγου, και όσοι πάσχουν από ασθένειες, οι οποίες, κατά την κρίση της αρμόδιας υγειονομικής επιτροπής, επιφέρουν την ίδια, όπως οι δύο αυτές παθήσεις, μορφή αναπηρίας. Εξάλλου, όταν υποβάλλεται αίτημα χορήγησης του προβλεπόμενου από το άρθρο 42 παρ. 1 του ν. 1140/1981 επιδόματος, η αρμόδια υγειονομική επιτροπή, αν διαπιστώσει ότι η πάθηση του ασφαλισμένου δεν είναι τετραπληγία ή παραπληγία, πρέπει να εκφέρει ειδικώς αιτιολογημένη κρίση περί του εάν αυτή επιφέρει ή όχι την ίδια μορφή αναπηρίας, όπως οι ανωτέρω δύο ρητώς μνημονευόμενες στο νόμο παθήσεις. Τούτο δε, διότι το ζήτημα αυτό είναι ιατρικής φύσης και ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των υγειονομικών επιτροπών του Ι.Κ.Α., των οποίων οι γνωματεύσεις, κατά τα άρθρα 6 παρ. 1, 14 παρ. 4, 29 και 34 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας του Ι.Κ.Α., εφ' όσον είναι αιτιολογημένες, δεσμεύουν τόσο τα ασφαλιστικά όργανα του Ι.Κ.Α., όσο και τα

επιλαμβανόμενα κατόπιν άσκησης προσφυγής διοικητικά δικαστήρια (πρβλ. 746/2017, 2820/2015, 3491/2011).

12. Κατά την έννοια των διατάξεων του β.δ/τος της 11.5/26.6.1954, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν.δ/τος 3710/1957, σε συνδυασμό προς το άρθρο 39 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας του ΙΚΑ και τα άρθρα 120 και 122 του Κανονισμού Ασφάλισης του ΙΚΑ, οι αποφάσεις του Διευθυντή του οικείου υποκαταστήματος, με τις οποίες γίνεται δεκτό ή απορρίπτεται αίτημα για απονομή ασφαλιστικής παροχής, είναι οριστικές αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία ασκήσεως ενστάσεως κατ' αυτών ή αν η ασκηθείσα ένσταση απορριφθεί από τις αρμόδιες ΤΔΕ (βλ. ΣΤΕ 3403/99, 1592/97, Διοκ. Πρωτ. Αग्रινίου 315/2017).

13. Από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 6 του ν. 3863/2010 και 18 και 28 του Κανονισμού Ασφαλιστικής Αρμοδιότητας και Διαδικασίας Απονομής Παροχών Ι.Κ.Α., συνάγεται ότι οι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών (πρωτοβάθμιων, που δεν έχουν προσβληθεί, και δευτεροβάθμιων) καθίστανται οριστικές, με την έννοια ότι όσα έχουν γίνει δεκτά από την γνωμάτευση ως προς την κατάσταση της υγείας του ασφαλισμένου πρέπει υποχρεωτικώς να ληφθούν υπόψη από τα ασφαλιστικά όργανα του Ιδρύματος κατά την κρίση του ασφαλιστικού δικαιώματός του (πρβλ. Σ.τ.Ε 2001/1990). Από το γεγονός, όμως, ότι οι γνωματεύσεις των υγειονομικών επιτροπών έχουν καταστεί οριστικές δεν κωλύονται τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος να ζητούν επανεξέταση του ασφαλισμένου από τις υγειονομικές επιτροπές, αν από συγκεκριμένα στοιχεία πιθανολογείται ότι ήταν εσφαλμένη η κρίση τους, δίχως να απαιτείται μάλιστα να έχει προηγηθεί απατηλή ενέργεια του ασφαλισμένου, δηλαδή να παραπλάνησε ο ασφαλισμένος την υγειονομική επιτροπή θέτοντάς της ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτοντας από την επιτροπή κρίσιμα στοιχεία (πρβλ. ΣΤΕ 2363/2007, ΔΕΦ Θεσσαλονίκης 1870/2010).

14. Κατά τις γενικές αρχές περί ανακλήσεως των διοικητικών πράξεων, η ευμενής για το διοικούμενο παράνομη ατομική διοικητική πράξη επιτρέπεται να ανακαλείται, εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοσή της, ενώ η ανάκληση επιτρέπεται, και μετά την παρέλευση του χρόνου αυτού, για λόγους δημοσίου συμφέροντος (Ολ ΣΤΕ 2403/1997) ή εάν η έκδοση της ανακαλούμενης πράξεως προκλήθηκε από δόλια ενέργεια του διοικουμένου (ΣΤΕ 2205/2016, 3150/2014, 303/2002).Περί της συνδρομής του λόγου δημοσίου συμφέροντος

ή της δόλιας ενέργειας του διοικουμένου απαιτείται ειδικώς αιτιολογημένη κρίση της Διοικήσεως (ΣτΕ 3150/2014, 303/2002 κλπ), η οποία δύναται, κατ' αρχήν, να συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου (ΣτΕ 2205/2016, 3578/2014, Γνωμ. ΝΣΚ 133/2017).

15. Ως προς το ερώτημα για τον χρόνο διακοπής του επιδόματος το Τμήμα γνωμοδοτεί ως εξής :

Για το χρονικό διάστημα από 31-10-2011 έως 31-8-2016, όταν με την 730/16-5-2016 απόφαση του Δ/ντή του Τοπικού Υποκ/ματος ΙΚΑ Αγρινίου ανεστάλη η χορήγηση του ως άνω επιδόματος, δεν τίθεται ζήτημα διακοπής του. Και τούτο, διότι με την 269/29-5-2013 απόφαση της ΤΔΕ Αγρινίου(η οποία κατέστη αμετάκλητη με την Α315/2017 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αγρινίου), έγινε δεκτή η ένσταση του Δ.Α. και του χορηγήθηκε το ως άνω επίδομα.

Για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία αναστολής χορήγησης του επιδόματος (1-9-2016) έως την έκδοση της 09905/2017/3875/29.6.2017 απόφασης της ΔΥΕ ΚΕΠΑ(29-6-2017), το Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Αγρινίου, κρίνοντας την από 2-2-2018 προσφυγή του ως άνω κατά της 201/6-12-2917 απόφασης της ΤΔΕ Α' Τοπικού Υποκαταστήματος Μισθωτών Αιτωλοακαρνανίας, αποφάνθηκε ότι με την έκδοση της 72/17-05-2017 απόφασης της ΤΔΕ, και την, εν συνεχεία, προσέλευση του προσφεύγοντος στην υγειονομική επιτροπή, σε εκτέλεση της απόφασης αυτής, εξέλιπε το αιτιολογικό έρεισμα της 730/16-05-2016 απόφασης, περί αναστολής καταβολής της εν θέματι παροχής, λόγω μη προσέλευσης του προσφεύγοντος στην υγειονομική επιτροπή για επανεξέταση και στη συνέχεια ακύρωσε την 201/6-12-2017 απόφαση της ΤΔΕ Α' Τοπικού Υποκαταστήματος Μισθωτών Αιτωλοακαρνανίας.

16. Από την παράθεση του ως άνω σκεπτικού της απόφασης, προκύπτει ότι η απόφαση της ΤΔΕ ακυρώθηκε ως προς την αιτιολογία της και με αυτήν άρθηκε η αναστολή χορήγησης του εν θέματι επιδόματος. Με βάση το ως άνω σκεπτικό, νομίμως ο ως άνω εξακολούθησε να λαμβάνει το επίδομα για το ως άνω χρονικό διάστημα, ήτοι μέχρι 29-6-2017.

17. Για το χρονικό διάστημα όμως από 29-6-2017 και εφεξής, για το οποίο έχει ήδη εκδοθεί η 09905/2017/3875/29.6.2017 απόφαση της ΔΥΕ ΚΕΠΑ, με την οποία κρίθηκε ότι ο ανωτέρω δεν δικαιούται το εν λόγω επίδομα,

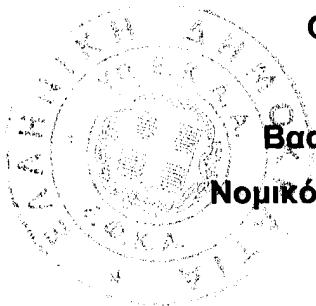
επιβάλλεται να εκδοθεί σχετική απόφαση περί της διακοπής του επιδόματος τούτου, καθόσον ο ως άνω το εισέπραξε χωρίς να το δικαιούται. Κατ'ακολουθία των παραπάνω, ο Δ/ντής του Α' Τοπικού Υποκαταστήματος Μισθωτών Αιτωλοακαρνανίας, κατά δεσμία αρμοδιότητα, οφείλει να εκδώσει απόφαση διακοπής του ως άνω επιδόματος με ημερομηνία έναρξης την 29-6-2017.

Απάντηση

19. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα), γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι η προσήκουσα απάντηση επί του υποβληθέντος ερωτήματος είναι ότι πρέπει να εκδοθεί απόφαση διακοπής της απόφασης χορήγησης του εξωϊδρυματικού επιδόματος από 29-6-2017 και εφεξής και να αναζητηθούν τα τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντα στον Δ.Α. ποσά.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Αθήνα 21-2-2019
Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Διονυσόπουλος
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Βασίλειος Κορκίζογλου
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

